

TORONTÁI

A BÁNSÁG MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA

KEDD, 1930 JANUÁR 7.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beckerek, Obiljtyeva ucca 1. Telefon: 281 és 21

59. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM

Előfizetési árak: évente 300, félévre 150, negyedévre 75, havonta 25 dinár. Megjelenik délelőtt.

Beográdból jelentik: Őfelsége a király, mint minden évben, az idén is karácsonykor a beográdi Gajret céljaira tízezer dinárt adományozott. Őfelsége Mária királyné pedig a poliklinikai iskola negyven szegénysorsu tanulóját ruházta föl tetőtől talpig.

Beográdból jelentik: Dimitrije patriárka a gör. keleti ünnepek alkalmával pásztorlevelet intézett összes híveikhez. A pásztorlevelet az összes gör. keleti egyházakban karácsony első napján fogják felolvasni a híveknek.

Beográdból jelentik: A közlekedésügyi főfelügyelőség közli, a közönséggel, hogy a karácsonyi ünnepekre várható nagy forgalomra való tekintettel, a Beográdi—szkopljai vonalat újabb beállított vonatokkal fokozatosan megerősítette. (Avala.)

Beográdból jelentik: A Lisinszki nevű híres horvát dalárda Beográdba jön, ahol január 19-ikén a Nemzeti Színházban tartja meg hangversenyét.

Bukarestből jelentik: A kiváló román szociológus, dr. Ygrök, nagy propagandát indított a törvényes többnejűség engedélyezésére. A szociológus szerint, Romániában 30 százalékkal több a nő, mint a férfi és ennek a növekedésnek morális és anyagi biztosítása csak a törvényes többnejűség engedélyezése esetén volna lehetséges. A szociológus akciója élénk ellenmozgalmat váltott ki a férjes nők és az egyes egyházak vezetésének körében, akik azt állítják, hogy a bűn és demoralizáció melegágya volna a törvényesített többnejűség.

Münchenből jelentik: Egy müncheni orvosnak állítólag sikerült olyan szert készítenie, amelyet a szenvedélyes dohányosok véérébe kell injekció formájában befecskendezni hogy teljesen leszokjanak a dohány élvezetéről. A szer állítólag néhány óra alatt hat és hatását hónapokra megtartja.

Diüsseldoriból jelentik: Az uccán pénteken egy Maurer Jánosné nevű asszony a járó-kelők között felismerte a diüsseldorai tömeggyilkost. Az asszony néhány nappal előbb jött ki a kórházból, ahol azokat a sebeit kezelték, amelyeket a tömeggyilkossal való önkéntelen kalandjának köszönhet. Az asszony úgy megrémült a gyilkos láttán, hogy elájult, ezalatt az idő alatt pedig sikerült a gyilkosnak elmenekülni.

A hágai második konferencia általában kedvező feltételek mellett indult meg.

Hága, jan. 6.
A keleti jóvátétel ügyében vasárnap rövid értekezlet volt a kisenntente képviselői között, amelynek célja előkészíteni a Magyarországgal lefolytatandó tárgyalásokat a meg egyezés létrehozására.

A kisenntente megbízottai azt követelik, hogy az osztrák-magyar és bolgár jóvátétel között junktimot létesítsenek.

A kisenntente javaslata, amelyet Lengyelország is támogat, a következő lenne:

A négy állam külön-külön megkötött megállapodását a Magyarországot, Ausztriát és Bulgáriát érdeklő jóvátételi kérdések ügyében, de mind-egyikhez hozzáfűzi azt a záradékot, hogy magára nézve csak akkor ismeri el kötelezőnek ezeket a megállapodásokat, ha a keleti jóvátételben érdekeltek másik két állammal is létrejön a meg egyezés.

Tardieu francia miniszterelnök va-

sárnap tárgyal Bethlen István gróf magyar miniszterelnökkel a magyar jóvátételi kérdés elveinek leszögezéséről.

A hágai konferencia, általában úgy látják, kedvező kilátásokkal indul meg és valószínűnek tartják, hogy Németország részéről nem várható ellenállás.

Nehézségeket csak a szankciók kérdésének a felvetése okozhat amelyet Franciaország javasolt. A németek ugyanis semmi esetre sem járulnak hozzá ahhoz a francia javaslat-hoz, hogy fizetésképtelenség esetén különböző szankciókat foganatosítsanak Franciaország a maga követelésének a biztosítására.

A német-amerikai jóvátételi egyezmény szövegét szombaton már közzé is tették és megállapítható, hogy fizetési feltételei általában kedvezőbbek mint a Young-tervezet által előirányzott fizetési feltételek.

Véglegesen kinevezték a rendőrségi előjárókat.

Személyi változások a rendőrfőnöki karban.

Beckerek, jan. 6.
A belügyminisztérium előterjesztésére Őfelsége a király kinevezte a városi rendőrségi előjárókat. A báni hivatal kinevezése, amelyet a napokban közöltek a lapok, csak ideiglenes jellegű megbízatás volt, míg az állások végleges betöltése csak most történt meg királyi kéziratral. Őfelsége a király Beckerek város

rendőrségi előjárójának dr. Dimitrijevitj Tihomir eddigi rendőrfőkapitányt, Kikinda rendőrségi előjárójának dr. Medzsi-adszki Nikola eddigi vrsaci főkapitányt, Pancsovo rendőrségi előjárójának dr. Kocsa Miloje zemuni rendőrkapitányt és Vrcas rendőrségi előjárójának Miodragovity szentai rendőrkapitányt nevezte ki.

A zágrebi merénylet résztvevőinek egy részét vasárnap Beográdba hozták.

Beográd, jan. 6.
Az Avala távirati ügynökség jelenti: A beográdi állami bíróság rendelkezése a zágrebi ismeretes merénylet tervezőit és támogatóinak egy részét a vasárnapi gyorsvonattal a fővárosba hozták. Jelentették annak idején, hogy a szávai bánág hódoló küldöttsége ellen kellett volna merényletnek történnie, a rendőrség azonban idejekorán felfedezte a készülő merényletet és így sikerült azt megakadályoznia mielőtt még egy pokolgép is felrobbanhatott volna.

A bűnügyben a zágrebi rendőrség mint ismeres, lefolytatta a nyomozást és azt be is fejezte. Az ügy elin-

tézésére az állami bíróság illetékes, amelynek székhelye Beográdban van és azért kellett úgy intézkedni, hogy a merényletbe bonyolódott egyéneket a fővárosba szállítsák.

A letartóztatott egyének egy részét hozták csak tegnap a fővárosba, a többiek ellen még folyik a vizsgálát egyes még nem tisztázott körülmények megállapítására.

Beográdba szállították vasárnap: dr. Macsek Vladkót, Jelasics Jakabot, Hadzsija Cvetkót, Pernadies Ivánt, Kremzir Ljubomirt, Popics Ivánt, Franek Martint, Srtak Ivánt, Stefanac Antét és Margentic Pa-vaot.

Őfelsége a királyné születésnapját nagy pompával üli meg Zágrebben.

Beográd, jan. 6.

Mint minden esztendőben, úgy az idén is, nagy ünnepélyességgel fogják megülni Mária királyné Őfelsége születésnapját.

A szávai bán ez alkalomra rendeletet adott ki, amely szerint, az összes egyházakban istentiszteletet tartanak, majd fél 12 órakor a bán palotában fogadtatása lesz a különféle egyházi, katonai és polgári küldöttségeknek.

Este a helyőrség tisztikara az Esplanade-szállóban tartja meg hagyományos tisztibálját.

A nyers opium forgalmáról szabályrendelet készült.

Beográd, jan. 6.

A narkotikus szerek forgalmáról és ellenőrzéséről szóló törvény alapján rendelet készült a nyers opiumról.

A szocialpolitikai, földművelésügyi, építészeti és pénzügyminiszter kidolgoztatta a szabályrendeletet, amely a nyers opium forgalmáról szól és ennek a forgalomnak az ellenőrzéséről intézkedik.

A szovjet folyton talál újabb ellenforradalmárokat.

Berlin, jan. 6.

A „Rulj“ orosz lap moszkvai jelentése szerint a szovjet vezetőségének parancsára nem régen ismét egy nagy vízfürdőt rendezett a moszkvai szovjet bíróság.

A lap hire szerint, Nikolszki volt tábornokot tizenhat társával együtt antibolsevista szervezkedés címén halálra ítélték és az ítéletet azonnal végre is hajtották.

A csehszlovák parlament január 14-én kezdi meg munkáját.

Prága, jan. 6.

A parlament elnöksége szombaton ülést tartott, amelyen úgy döntött, hogy a képviselőház első ülését január 8-ára hívják egybe. Ez az első ülés pusztán formális ülés lesz, amely után a ház elnapolja magát, hogy a tulajdonképeni működését január 14-én kezdje meg.

Az első ülés napirendjén a parlamenti állandó bizottság megválasztása szerepel, továbbá az aranyvaluta törvény elkészítését végző bizottság megválasztása.

A január 14-iki ülésen beterveztik az 1930. évi költségvetést és dr. Englis pénzügyminiszter elmondja exozéját. Az exozé fölötti vitát valószínűleg nem külön tárgyalják le, hanem összekötik a költségvetési vitával.

A költségvetés részletes tárgyalását februárban kezdik meg.

„Badnyák“-napja.

Készülődés a szerb karácsonyra.

Becskerek, jan. 6.

Kedden szerdán és csütörtökön ünneplik görög keleti szerb polgártársaink karácsony ünnepét, amelyet az idén is a „badnji-dan“ nyit meg. A badnyákért induló menet ma délután egy óraker gyülekezik a Kralja Petra laktanyánál és onnan a Gundulityeva uccán, Karadzityev hidon, Szubotityeva, Kralja Alekszandra uccán, a Zsitni téren és a Pasityeva uccán át a zsidó temetőig vonul, a honnan a badnyákokat veszik. A badnyákokkal ugyanazon az úton visszatérnek a város házához, ahol a polgármesternek átadják az első badnyákokat és tüzet raknak a város háza előtt. Innen a menet a megyeháza felé megy, ahol Antula J. Dragomir kerületi inspektornak adja át a badnyákokat, majd a Cara Dusan és Cara Lazara uccán át a Kralja Alekszandra laktanyához vonulnak, ahol szintén badnyákokat adnak át. A menet a Petrogradszka uccán át visszatér a Kralja Petra laktanyába, előzetesen azonban átadja a Hajduk Veljkova uccában lakó Petrovity ezredes, kerületi katonai parancsnok banjáját. A Kralja Petra laktanya után a menet a Tisztított honban vendéglátás lesz, mely idő alatt a katonazenekar játszik és előreláthatólag táncol is az ifjuság.

A menet élén a zászlótartó halad, majd a kulacsos következik, utána a tisztek és altisztek lóháton és végül a feldisített kocsiokon az egyesületek képviselői és a polgárság. A menetben való részvételre a dobrovoljácok és hadi-okkantak egyesülete, a cserkész- és Szokol-egyesület, a Jótékony Szerb Nőegylet, a Kolo Szrpszkih Szesztara és a földmíves ifjuság egyesülete kaoptt meghívást.

Az ünnepségeket a polgári hatóság részéről dr. Dimitrijevitj Tihomir rendőrségi előljáró, katonai részről Csordasity Juraj őrnagy rendezi.

Egy óriási központi villanytelep

fogja árammal ellátni a délbánsági községeket.

Izbiste, jan. 6.

A svéd Elektro in West társaság, amelynek képviselője Petrovity Momcsilo beográdi mérnök, elhatározta, hogy a dunamenti Kosztolca kőbánya mellett negyszabású villanytelepet létesít, amely hihetetlenül nagy körzetben fogja a községeket villanyárammal ellátni. A társaság beográdi képviselője a délbánsági községekkel is tárgyalásokat folytat és valószínű, hogy a legtöbb dunamenti községgel megegyezést létesít az áramszolgáltatásra nézve. Eddig Banatskinovoszeló, Vladimirovác, Uljma és Izbiste kötött megállapodást az Elektro in West-tel, a mely tizenhét hónap múlva kezdi meg a négy község világitását.

A belga királyi pár Rómába érkezett.

Róma, jan. 6.

A Stefani ügynökség jelentése szerint, a belga királyi pár a belga hercegekkel tegnap érkezett meg Rómába, ahol résztvesznek az olasz trón-

örökös esküvőjén, amelyet a belga királyi hercegnővel köt.

A belga királyi párt az állomáson az olasz királyi pár és a királyi család többi tagjai fogadták, majd utána a Quirinálba hajtottak. (Avala.)

Bizottságot küldött ki Becskerek város tanácsa a munkanélküliek segélyezése ügyében.

Becskerek, jan. 6.

Becskerek város tanácsa szombaton délután a városháza tanácstermében Sztэфánovity Nikola polgármester elnöksége alatt ülést tartott, amelyen a becskerei munkáskamara iránti kirendeltség és a munkásszindikátus együttes beadványával foglalkozott. A szakszervezet és a munkáskamara memorandumában a munkanélküliek segélyezését, népkonyha felállítását és munkásszálló létesítését kérte arra való hivatkozással, hogy a munkanélkülieknek csak mintegy öt százaléka részesülhet állami segélyben, az átutazó munkanélküliek pedig anyagiak hi-

nyában, kénytelenek parkokban és kapualjakban tölteni a hideg éjszakát.

A városi tanács szombati ülésén úgy határozott, hogy

a nagyfontosságú kérdés alapos áttanulmányozására bizottságot küld ki,

amelynek feladatává tette, hogy részletes tervezetet dolgozzon ki egy a munkanélküli segélyek, mint a népkonyha és munkásszálló tekintetében. A bizottság tagjainak a tanács dr. Dimitrijevitj Tihomir rendőrfőkapitányt, Rackov Alekszander városi tanácsnokot és Szavin Milutint, a városi gazdasági hivatal főnökét választotta meg. A bizottság a legközelebbi tanácsülés elé terjeszti részletes javaslatát.

Elkészült a vádirat dr. Juliusz Ármin gyilkosa ellen.

Előre megfontolt szándékkal végrehajtott emberöléssel vádolják Rajity Milost.

Becskerek, jan. 6.

A becskerei ügyészség most készült el a Rajity Milos klárjai földmíves elleni vádirat megszerkesztésével és kikézbcsítette a becskerei törvényszéki fogházban vizsgálati fogságban lévő Rajitynak, aki kijelentette, hogy nem él törvényadta jogával,

nem nyújt be a vádirat ellen kifogásokat, mert azt kívánja, hogy ügye ne szenvedjen halasztást és mielőbb főtárgyalásra kerüljön.

Az ügyészség előre megfontolt szándékkal elkövetett emberöléssel

vádolja Rajityt és az új büntető törvénykönyv 167-ik szakasza alapján kéri a megbüntetését, mert az elmúlt év őszén megleste és meggyilkolta dr. Juliusz Ármin becskerei ügyvédet

Miután a vádirat jogerős, azt továbbították Bunity Ivó törvényszéki elnöknek, aki

valószínűleg még e hónap folyamán kitűzi a főtárgyalást.

Rajity Milos bűnpörében az ötös tanács ítélkezik és a tárgyalás iránt a közönség széles rétegében is előreláthatólag nagy lesz az érdeklődés.

Három beográdi magántisztviselőt gyanúsítanak a Becskereken talált bizonyítványok hamisításával.

A gyanúsítottakat beszállították a becskerei törvényszéki fogházba.

Becskerek, jan. 6.

Megírta a Torontál, hogy a becskerei főgimnázium igazgatósága két esetben is bizonyítványhamisítást fedezett fel. Az egyik hetedik osztályú főgimnáziumi tanuló bizonyítványáról kiderült, hogy hamis és ennek alapján tartott házi vizsgálat során kitűnt, hogy az idegenből, más intézetekből jött tanulók közül még egy diáknak van hamis előző évi végbizonyítványa. A letartóztatott diákok kihallgatásukkor azzal védekeztek, hogy

a bizonyítványokat Beogradban vették

és személyleírást adtak azokról. A kik az üzlet megkötésénél közreműködtek, vagy a hamisításban résztvettek.

Vallomásuk alapján a beográdi rendőrség

letartóztatta Perunovity Cvetkó, Dakity Milutin és Urosevit, Jován beográdi magántisztviselőket, akiket szombaton Becskerekre kísérték,

hogy a szembesítésnél és kihallgatásnál tisztázhassák a hamisításban viselt szerepüket. A letartóztatott tisztviselőket átadták a becskerei törvényszéki fogháznak.

Százéves a beceji templom.

A sztáribecseji belvárosi templom 1830-ban épült. Ez évben lesz tehát fennállásának száz éve. Az újévi ünnep alkalmával megemlékezett a szószékről Petrány apát-plébános ezen jelentős eseményről és kilátásba helyezte, hogy később meghatározandó napon és ünnepi rend mellett a hívők meg fogják ünnepelni a 100 éves templomot.

Felakasztotta magát egy jómódu bánsági gazdálkodó.

Mariolana, jan. 6.

A halál önkénteseinek száma ismét nagyobbodott. A délbánsági Mariolana községben felakasztotta magát Weinrauch Lőrinc 75 éves jómódu mariolanai gazdálkodó. Weinrauch már évek óta betegeskedett és gyógyíthatatlan betegsége annyira elkeserítette, hogy a legutóbbi hetekben sűrűn emlegette életuntságát.

Szombaton felesége rövid időre eltávozott és ezt az alkalmat használta fel az életunt gazdálkodó terve végrehajtására. Szöveget kerített, azt beverte az ajtófélfába, egy kötéllel hurkot csinált és felakasztotta magát. Mire felesége rövid idő múlva visszatért, az idős gazdálkodó már halott volt.

Az első büntető főtárgyalás Becskereken

— az új büntetőtörvénykönyv életbeléptetése óta.

Ötös tanács ítélkezett három kommunistagyanus vádlott ügyében.

Becskerek, jan. 6.

A becskerei törvényszéken szombaton délelőtt tartották az új büntető jogszolgáltatás bevezetése óta az első főtárgyalást, mégpedig a kiszélesített ötös tanács előtt, amely, mint megtört, csak nagyobb büncselekmények elbírálására hivatott. A tanács elnöke Bunity Ivó törvényszéki elnök volt, tagjai pedig: dr. Balla Emil, Markovity Borivoj, Brankovity Szteván és Dragojlovity Dragoljub törvényszéki bírók.

A főtárgyalás megnyitása után Devecerszki Szteván ügyész, az eddigi rendszertől eltérően, felolvastta a vádiratot, majd Bunity tanácselnök egyenként maga elé szólította a vádlottakat és kihallgatta őket. A vádlottak: Dugyik János 37 éves becskerei asztalos, Fiedler János 36 éves szobafestő és Urbán János 27 éves kereskedő, akik az államvédelmi törvénybe ütköző kommunista szervezkedéssel és kommunista tartalmu könyvek terjesztésével voltak vádolva, mert befizetéseket eszközöltek a Vörös-segítség és Küzdelem-alap javára és terjesztették a Szubotican megjelent 1928. és 1929. évi munkásnaplót. A vádlottak tagadták és csak azt ismerték be, hogy a Munkásnaplót terjesztették, illetve lakásukon tartották.

A bíróság a vád- és védbeszéd után a vizsgálat adatai alapján bűnösnek találta mind a három vádlottat és a délután két óraker kihirdetett ítéletében

Dugyikot és Fiedlert hat-hat hónap, Urbánt pedig három hónap fogházra ítélte.

A bíróság Urbán büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette, míg Dugyik és Fiedler büntetéséből négy hónapot tudott be.

Devecerszki Szteván sulyosbírásként fellebbezett, míg dr. Bratity Dusan és Osztovity Zlatko védők „revizió“-ért jelentettek be felfolyamodást. A „revizió“ új szó a büntető jogszolgáltatásban és a fellebbezés azon módját jelenti, amikor a védő a bűnösség kimondása miatt, vagyis felmentésért fellebbez.

A bíróság az elítélteket szabadlábra helyezte.

A Torontál legközelebbi száma a görög keleti karácsony ünnepre való tekintettel, szerb karácsony másodnapján, szerdán délelőtt a rendes időben fog megjelenni.

Az ünnepi istentiszteletek sorrendje a belvárosi szerb templomban. A görög keleti szerb karácsonyi ünnepek alatt az istentiszteletek sorrendje a belvárosi görög keleti szerb templomban az következő: Karácsony első napján, kedden reggel 8 órakor hajnali mise, délelőtt 9 órakor ünnepi nagymise, délután 3 órakor vecsernye. Karácsony másodnapján, szerdán reggel 6 órakor hajnali mise, délelőtt fél 10 órakor ünnepi nagymise, délután 3 órakor vecsernye. Karácsony harmadnapján, csütörtökön délelőtt 9 órakor ünnepi nagymise, utána hálaadó mise. Ófelsége Mária királyné születésnapja alkalmából.

Vizkereszt. A katolikus lakosság ma ünnepli vizkereszt napját, mely alkalommal tegnap a plébánia-templomban vízszentelés volt.

Halálozás. A becskerekai volt vármegyei tisztviselőknak gyásza van. Popovity Alekszander, a becskerekai főispáni hivatal volt alvétel-tárosa, akit legutóbb a báni hivatal tsztviselőjének neveztek ki, vasárnap hajnali négy órakor, élete 50-ik évében a kórházban elhunyt.

Uj tanítónő. A közoktatásiügyi minisztérium Gligorijevity Jácó leányát Gligorijevity Zágorkát, Novacrnjára tanítónőnek nevezte ki. Az új tanítónő már el is foglalta állását.

Tanítógyűlés Becskerekén. A becskerekai, novibecseji és szrpszkacrnjai tanügyi körzet tanítóegyesülete szombaton folytatta a múlt héten megszakított közgyűlését. A szombati folytatálagos ülésen az önszegély-alap tervezetével foglalkoztak és számos felszólalás után elvetették az alaphoz való hozzájárulás tervét.

A Miletity Szvetozár emlékszobor bizottság ülése. A Miletity Szvetozár emlékszobor bizottság, amely Miletity Szvetozár emlékének szoborral, vagy más emlékművel való megörökítésére alakult, a napokban tartotta első ülését Sztэфánovity Nikola polgármester, bizottsági elnök elnöklése alatt. Az ülésen a bizottság részletes munkaprogramját beszéltek meg.

Serlegmértőzés négy becskerekai sportegyesület között. Az Obility sportegyesület vezetősége szombaton este tartott ülésen elhatározta, hogy a görög keleti szerb karácsonyi ünnepek alatt serlegmértőzést rendez négy becskerekai sportegyesület között. A serlegmértőzésen az Obility, a ZsSK, a Borac és a Radnicski vesznek részt.

Ellátást keresnek. Három becskerekai horvát tisztviselő keres jobb családnál elsőrendű ellátást. Személyenkint 6—700 dinárt fizetnek. Ajánlkozók adják le címüket a kiadóhivatalban.

Razziát tartott a rendőrség. A becskerekai rendőrség szombaton délután váratlanul razziát tartott, negyven rendőrségi alkalmazott bevonásával, amelynek során három előállítás történt. A három előállított nem tudta igazolni, hogy lakása és megélhetési lehetősége van a városban és ezért őket illetőségi helyükre toloncolták.

Negyven gyermeket ruháztott fel a Jótékony Szerb Nőegylet. A becskerekai Jótékony Szerb Nőegylet Matrica napján negyven szegény iskolásgyermecket ruháztott fel tetőtől talpig. A nemes adakozóknak, akik a cél elérése érdekében támogatták az egyesületet, ezúton mond hálás köszönetet a vezetőség.

Kiegyezéssel végződött a Beslity-Tyoszyty pör. Nikovity Milos büntető járásbíró a napokban tárgyalta Beslity Nikola becskerekai mérnök, a folyamtermérség volt hivatali főnöke, becsületsértési, illetve rágalmazási pörét Tyoszyty Nebojsza volt becskerekai rendőrfőkapitány, bácsopolai községi jegyző ellen, amelyet Beslity, Tyoszyty egyik kávéházi kijelentése miatt indított. Tyoszyty a tárgyaláson kijelentette, hogy az inkriminált szavakat nem mondotta és írásbeli nyilatkozatot adott, hogy amennyiben Beslityet megsértette volna, ezért bocsánatát kéri. Beslity megelégedett az elégtétel ezen módjával és a feljelentést visszavonta, mire a járásbírósg becsüztette a további eljárást.

Hatalmas sikerrel mutatták be Manojlovity Tódor drámáját a beográdi Nemzeti Színházban. Beográdból jelentik: Pénteken este rég nem látott siker színhelye volt a beográdi Nemzeti Színház. Ekkor mutatták be Manojlovity Tódornak, a becskerekai származású hírneves szerb költőnek és írónak új alkotását, a „Centrifugális táncos”-t. Manojlovity — akinek a nevét a magyar közönség Ady Endre verseinek nagyszerű fordításaiból ismeri — ezzel a művével olyan sikert aratott, amelyre rég nem volt példa Beograd irodalmi és színházi életében. A beográdi lapok sorra hatalmas kritikákat írnak a drámáról és méltatják Manojlovityot, akit egyébként a közönség számtalanszor a színészekkel együtt a függöny elé szólított.

Halál az árokban. Ujév hajnalán a Szombor—becseji vasúttöltés árkában egy 70 év körüli ember holttestére találtak. A rendőrség megállapította, hogy Mikovity Zsvikó koldus holtteste, aki ugvlátszik vig Szilveszterest után banlukolva haza, a vízzel telt árokba esett és onnan nem tudott kievickelni.

Gazdasági tanfolyam. A bánság gazdasági osztálya — mint Sztáribecsejéről írják — gazdasági tanfolyamot nyitott Sztáribecsejen, amely hat hétig tart. A tanfolyamon az egész járás területéről vesznek részt hallgatók. Előadók: Vinogradov Szergije járási gazd. referens, dr. Popovity Milán ny. főorvos, dr. Lá-zity Jován járási állatorvos, Midity Nikola plébános, Szudarevity Szretyko selyemtenyésző felügyelő és a központ egy kiküldötte.

Uj közös ügyvédi iroda. Közlöm a jogkereső közönséggel, hogy dr. Huberth Zsigmond ural társulva, annak Krunszka uccai (Korona-szálló melletti) házában közös ügyvédi irodát nyitottam. Rajity Tósa dr. ügyvéd. (S)

Butorozott uccai szoba

azonnal kiadó

Verešmartijeva u. 25.
(sarok.)

A Kolo Szrpszkij Szesztara Szilveszter-estélye a Vojvodinában. A szerb nővérek egyesülete, a Kolo Szrpszkij Szesztara, görög keleti Szilveszter napján nagyszabású táncmulatságot rendez a Vojvodina kávéházban. A táncmulatságon tombola és egyéb szerencsejátékokat rendeznek amelyek igen mulatságosaknak ígérkeznek. Belépődíj nincs.

Ifjusági előadás Sztáribecsejen. A sztáribecseji „Ivrija” zsidó ifjusági egyesület vasárnap délután a „Central” nagytermében sikeres kultúrelőadást tartott, amelyen több előkép, apróbb tréfás jelenetek és szavaltatok meg zenezám került bemutatásra. A sikerült est főrendezői Bleier Juliska és Spatzer László voltak, akiket a jól mulató közönség meleg elismerésben részesített. A szereplők közül Müller Gita főgimn. tanuló kedvesen szavalt, Gombos Terka magántisztviselő a „Banéchar” című újheber költeményt adta elő szép hangsúlyozással és precízen. Spitzer László zongorán mutatta be művészi játékát és Bácskai Dezső mély érzéssel szavalt. Az apróbb jelenetekben és szinképekben sok gyönyörűséget talált a közönség és sűrűn hangzott föl az elismerés tapsa.

Krámer Imre hegedűhangversenye. Nagy zenei művelzetben lesz rövidesen része Becskerek zeneértő közönségének, mert Krámer Imre, Hubay egyik legkiválóbb volt növendéke fog legközelebb hangversenyt rendezni nálunk. A kiváló hegedűművészt zongorán Pataky Córa kíséri, a kiváló fiatal magyar zongoraművész, akinek tavalyi jugoszláviai hangversenyei nagy feltűnést keltenek.

A Vrsac környéki tanító-egyesület csatlakozott az önszegély alaphoz. A vrsaci tanügyi körzet tanító-egyesülete Paunovity Száva elnöklése alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy tagjait beiratja az önszegély alapba, amely az elhalálozott tanítók hozzátartozóinak 3000 dináros temetkezési segélyt, szükség esetén pedig 500—2000 dinárig terjedő gyorssegélyt folyósít. Az ülés elhatározta még, hogy tanítóbáltat rendez Vrsacon.

Tejszövetkezet alakult Velikaszedistén. A bánsági Velikaszediste községben tegnap Szurina, a noviszádi tejszövetkezett kiküldötte előadást tartott a tejszövetkezetek gazdasági fontosságáról, mely után a jelen voltak kimondották a velikaszedistei tejszövetkezet megalakulását. A szövetkezet igazgatójává Halda Iván tanítót választották.

Utat épített egy bánsági község. A bánsági Szrpszki Krsztur községben új ut épült, amely a községvezetőtől a vasúti állomásig vezet. A másfél kilométeres kőutat Bikar Vaszilije beográdi mérnök építette.

A novakanjizsai mezőgazdasági-bizottság alakuló ülése. A novakanjizsai járási mezőgazdasági-bizottság szombaton tartotta első ülését Masirevity Bránko főszolgabíró elnöklése alatt. A főszolgabíró ismertette a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény előírásait és a bizottság feladatokrét, majd felszólította a bizottságot, hogy válassza meg a tisztikart. A bizottság elnöke Sztankovity Milos obilityevói földbirtokos, jegyzője Perkucsin Rufin lett.

Elkészült a banatszkijarandje-lovoi népotthon. Banatszki Arandjelovón most fejezték be a népotthon építését, amelyben a görög keleti hitközséget, a Szokol egyesületet és a népkönyvtárt helyezik el. Az épület a hitközség költségén épült.

Jótékonyelőadás Novibecsejen. A novibecseji róm. kat. nőegylet Szilveszter estélyén a szegények támogatására jótékonycélú előadást tartott. Az estén a következő műsor volt: „A csokor”, monológ, előadta Stary Juliska. „Évforduló”, Noti Károly egyfelvonásos vígjátéka, előadták: Weliacha Tecike, Bali Lajos, Patócs Lőrinc, Krach Irénke és Tandí József. „Népdalok”, zenekísérettel énekelte Rigó László. „Borura-derü”, dialóg, előadták: Weliacha Tecike és Weliacha László. „A cég arája”, Noti Károly egyfelvonásos vígjátéka, szereplők: Raffay Dusika, Krach Irénke, Goldmann Lajos, Patócs Lőrinc, Sterle Károly és Veisz Sándor. A szereplők kivétel nélkül kitűnően játszottak, úgy hogy a közönség teljes meglepedését elnyerték. A programon kívül Rózsa Lajosné — ki éjfélkor a hatásos „Ó és Ujév” csoportképet rendezte, — nagy meglepetést szerzett a közönségnek. Az egy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült előadást reggelig tartó táncmulatság követte. Az előadás sikeréért a nőegylet választmánya fardozott.

Mi történt az éjszakában? Relytélyes eset foglalkoztatja — mint Sztáribecsejéről írják — a szomszédos Bácsko Gradiste lakosságát. Nagy Lajos gépész feleségével a Szilveszter-éji mulatozásról éjjel után hazafelé tartva a csatorna partján haladt, amikor férje egyszerre fölsikoltott és összeesett. A megrémült asszony körülnézett de, mert senkit sem látott a közelben, érhetetlenül ment segítségére az urának, aki a nyakát fogta, amely vértett de képtelen volt fölkelni. A segélykiáltásra elősiető emberek a vérző Nagy segítségére mennek és megállapították, hogy egy éles kő hasította át nyakát. De érthetetlen honnan röpitették azt a követ? A rendőrség sürgősen megindította a nyomozást, de eddig még semmi eredmény.

Kevesli üzleti forgalmát

?

- 1szerű a segítség:
- 2sértelenül nyer,
- 3szorosra emeli a forgalmat,
- 4szeres vevőköre lesz, ha
- 5letes hirdetésekkel
- 6hatós reklámot csinál
- 7ről-hétre a „Torontál”-ban.

ORIENT BIOSKOP

Hétfőn, január 6-án 3, 5, 7 és 9 órákor
Ünnepi műsor!

BUSTER KEATON:
BUTA EMBER SZERENCSEJE.
Vígjáték 6 felvonásban és Metro Journal.

Kedden, január 7-en 3, 5, 7 és 9 órákor
Ünnepi műsor!
Arany humor és pajkosság!

EZ A HUNCUT SZERELEM.
Nagy vígjáték 6 felvonásban és 2 felvonásos vígjáték.
A főszerepekben: GLENN TRYON és LAURA LA PLANTE.

BALKÁN BIOSKOP

Hétfőn, jan. 6-án 3, 5, 7 és 9 órákor
Ünnepi műsorok!

A bűnösök kikötője.
Szerelmi filmregény 6 felvonás.
Fősz.: Madge Bellamy és Don Terry.

Kedden, jan. 7-én 3, 5, 7 és 9 órákor
A sevillai hős.
Forró szerelmi történet a szenvedélyek hazájából 6 felvonásban. — Fősz.: Eugénia Amari (Miss London) és az új Valentino Aleksander D'Arej.

Szerdán, jan. 8-án 3, 5, 7 és 9 órákor
Csütörtökön, jan. 9-én 5, 7 és 9 órákor

Petrović Svetislav
legújabb filmje:
Quartier Latin.

A szexualreform nemzetközi kongresszusára készülődik Bécs.

Bécs, jan. 6.

Három világhírű név: Forel Ágoston, Ellis Havelock és Hirschfeld Magnus nevei szerepelnek egy proklamáción, amely 1930 szeptember 6-ikára Bécsbe hívja össze a szexualreform nemzetközi kongresszusát. Hirschfeld Magnus, a berlini egyetem nagynevű professzora a napokban Bécsben tartózkodott, hogy megbeszéléseket folytasson a kongresszus bécsi előkészítő-bizottságának vezetőivel, Tandler professzorral és Friedjung magántanárral.

Hirschfeld professzor itt tartózkodása alkalmával rendkívül érdekes közléseket tett a szeptemberi kongresszusról, amelyre a világ összes államaiból a tudósok serege vesz részt.

— A kongresszus első program-pontja, mondotta Hirschfeld professzor, a lakásinség és a szexuális kérdés lesz. Azután Freud referátuma alapján a pszichoanalízis és a szexualreform kapcsolataival fogunk foglalkozni. A program többi pont-

jai a következők: A születések szabályozása és a szociális biztosítás. A szexualitás és a nevelés. A szexualitás és az öngyilkosságok és végül a szexualitás a törvénykönyvekben.

— A kongresszus valószínűleg foglalkozni fog a sajtó problémájával is. Én ellene vagyok minden cenzúrának és azt tartom, hogy a kimondott pornográfán kívül semmiféle káros az ifjúságra. Hiszen valamikor „Faust”-ot is erkölestelennek minősítették. Meggyőződésem szerint az erkölcsösök a bibliát is betiltanák ha történetesen napjainkban íróként volna.

A beszélgetés további során Hirschfeld professzor most megjelent hatalmas könyvéről mesél:

— Új könyvem a háborúnak a szexuális viszonyokra való hatását tárgyalja. A világháború kétségkívül kedvezőtlen hatással volt a szexuális problémára. A világháború elején az összes országokban azt hirdették,

hogy a háboru erősíteni fogja az erkölcsöket. Ekkor csinálták az „acélfürdő” szót. A valóságban azonban az „acélfürdő” nem járt tisztító hatással. A prostitúció növekedett és a nemek viszonya sajátos változáson ment keresztül. Az „acélfürdő” végül is a durva, nyers erotika győzelmével végződött. A tisztult szerelem helyett a lealacsonyító szexualitás diadalmaszkodott.

— Most hogy az utolsó angol csapatok is kivonultak a Rajna vidékéről, megtudtuk, hogy az angol katonák 15.000 törvénytelen gyermeket hagytak ott. Bizony ez igen szomorú jelenség.

— A szexualreformmal azt akarják elérni, hogy az új viszonyok között a szexualitás megoldatlan problémái a mai idők követelményei szerint rendeződjenek és mindenekelőtt a serdülő ifjúság nevelése és felvilágosítása jegyében történjenek. Reméljük, hogy mozgalmunk eredményeként a következő generáció már egészségesebb, nyitabb és ezért boldogabb lesz, mint mi.

Uj év!

Tisztelettel értesítem a t. közönséget, hogy a Knez Miletina uccában (Srpska Banka épület) levő volt

Ujüzlet!

Leopold-féle **mészáros- és hentesárüzletet** átvettem és ott egy fióküzletet létesítettem, ahol állandóan frissen vágott hussal fogok a t. közönségnek szolgálni, ugyszintén az összes **hentesárúk, sonkák, felvágottak, szalámi, zsir stb.** a legfrissebb állapotban és a legolcsóbb napiáron kaphatók. A t. közönség szíves pártfogását kérve vagyok tisztelettel

Križanov Velimir, mészáros és hentes.

Lucskos időben

14 legjobba a ???
három kérdőjeles
selyemharisnya.

Kapható: Molnár Mihálynál.

Szakmabeli komoly, gyakorlott

segéd felvétetik.

Ljubinko Drndarszki
„PRAVDA” 6
könyv- és papírkereskedés, V. Beckerek

18 darab 4

Plymouth kakas,
gyönyörűen fejlődött, eladó.
RISTIĆ ĐOKA-féle házbán.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

PLEITZ FER. PÁL

KÖNYVNYOMDA

VELIKIBESKEREK, OBILITYEVA (ZÁPOLYA) U. 5. SZ.

Nyomatványok a legmodernebb
kivitelben - Lapkiadás - Nyom-
tatványraktár - Vonalozó-intézet
Tömöntöde - Könyvkötészet
Ruggyantabélyegzőgyártás

Telefonszám
21

Alapított
1846